

FM: Inflāciju martā turpināja noteikt straujais pārtikas cenu kāpums

Publicēts: 31.01.2018.

Kā liecina jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes dati, vidējais patēriņa cenu līmenis 2017. gadā martā bija par 3,4% augstāks, salīdzinot ar pagājušā gada marta mēnesi. Pārlicinoši spēcīgākā ietekme uz patēriņa cenu izmaiņām bija preču cenu kāpumam, kopumā par 3,5%. Tajā pašā laikā pakalpojumu cenas vidēji palielinājās par 3,0%. Jāatzīmē, ka preču īpatsvars kopējā patēriņa grozā veido aptuveni 70%, tādējādi preču cenām ir būtiski augstāka ietekme uz inflāciju, salīdzinot ar pakalpojumu cenu izmaiņām.

Tāpat kā iepriekšējos šī gada divos mēnešos, lielāko devumu patēriņa cenu pieaugumā nodrošināja straujš pārtikas cenu kāpums, kopumā par 5,7%. Pieaugums ir fiksēts teju visiem pārtikas produktiem, taču straujākie pieaugumi ir svaigām zivīm (20,6%), pienam (13,4%), sviestam (25,7%), svaigiem dārzeņiem (13,7%) un cukuram (14,8%). Pārtikas cenu pieaugums izskaidro aptuveni trešo daļu no kopējā patēriņa cenu pieauguma martā.

Noderīga ziņa? Padalies!

Būtiski ir kāpušas arī degvielas cenas, kopumā par 18,2%. Savukārt, no pakalpojumiem, visstraujāk pieauga telekomunikāciju un apdrošināšanas pakalpojumu cenas, attiecīgi par 7,0% un 10,9%. Ja telekomunikāciju pakalpojumu cenu, galvenokārt, ietekmēja fiksēto tālrunu pieslēguma maksas pacelšana, tad apdrošināšanas pakalpojumu cenu kāpums ir saistīts tieši ar transportlīdzekļu apdrošināšanas pakalpojumu cenu pieaugumu.

Spriežot pēc pirmo trīs mēnešu datiem, var secināt, ka prognozes par augošām patēriņa cenām šogad attaisnojas. Pirmā ceturkšņa dati liecina, ka gada inflācija šogad varētu būt tuvu Finanšu ministrijas 2017. gadam prognozētajiem 2,3%. Šī gada pirmajā ceturksnī patēriņa cenas vidēji bija par 3,2% augstākas, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu. Taču, izzūdot atsevišķiem bāzes efektiem šī gada otrajā pusgadā, inflācija nedaudz piebremzēsies, tādējādi gada vidējā inflācija būs mazāka par trim procentiem. Piemēram, inflāciju paaugstinošā ietekme no 2016. gadā ieviestā PVN namu apsaimniekotājiem saglabāsies tikai līdz šī gada jūnijam. Naftas cenām svārstoties ap 55 dolāriem par vienu barelu, degvielas cenu kāpuma spiedienam turpmākajos mēnešos arī vajadzētu mazināties.

Mēneša griezumā reģistrēts 0,9% liels cenu pieaugums, ko, galvenokārt, ietekmējuši sezonālie faktori un akcīzes nodokļa likmes izmaiņas alkoholiskajiem dzērieniem. Ir sākusies jaunā apģērba un apavu tirdzniecības sezona, līdz ar to, noslēdzoties iepriekšējās sezonas preču izpārdošanai, cenas apģērbam un apaviem ir pieaugušas attiecīgi par 11,9% un 12,8%. Stājoties spēkā jaunām alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa likmēm, samērā būtiski pieaugušas stipro alkoholisko dzērienu cenas, vidēji par 3,3%.

Lai arī martā parasti veikalos sāk parādīties pirmie vietējie dārzeņi, kas tradicionāli ir dārgāki par importētajiem – šoreiz tieši pretēji, svaigo dārzeņu cena samazinājās par 3,2%, salīdzinot ar februāri. Papildus tam, martā samazinājās arī gaļas, eļļu un cukura cenas, tādējādi pārtikas cenas kopumā bija par 0,5% zemākas nekā iepriekšējā mēnesī.

Kopš pērnā gada septembra pārtikas cenas katru mēnesi uzrādīja pieaugumu, taču martā pirmo reizi mēneša griezumā samazinājās, kas liecina, ka pārtikas cenām vajadzētu stabilizēties.

Gadījumā, ja pārtikas cenas turpmākajos mēnešos mēneša griezumā paliks nemainīgas, gada griezumā aizvien būs būtisks kāpums zemās bāzes dēļ. Šo faktu pierāda arī ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas publicētais neapstrādātas pārtikas cenu indekss, kura vērtība šī gada martā, salīdzinājumā ar februāri, samazinājās par 2,8%, taču bija par 13,4% augstāka nekā 2016. gada februāra mēnesī.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-inflaciju-marta-turpinaja-noteikt-straujais-partikas-cenu-kapums>